

ΚΥΚΛΟΙ
ΟΜΙΛΙΩΝ
2019

ΕΘΝΙΚΟ
ΙΔΡΥΜΑ
ΕΡΕΥΝΩΝ

[επιστήμης κοινωνία]
ειδικές μορφωτικές εκδηλώσεις

Α' Το Βυζάντιο και οι λαοί της στέπας
8 | 15 | 22 | 29 Ιανουαρίου 2019

Β' Αί του Κέκροπος και του Κάδμου:
Αθήνα και Θήβα στη μέση
βυζαντινή περίοδο
5 | 12 | 19 | 26 Φεβρουαρίου 2019

Γ' Θετικές επιστήμες και υγεία
5 | 12 | 19 | 26 Μαρτίου 2019
και 2 | 9 | 16 Απριλίου 2019

Δ' Ιδέες του Διαφωτισμού
πριν από τον Διαφωτισμό
7 | 14 | 21 | 28 Μαΐου 2019

www.eie.gr

[επιστήμης κοινωνία]
ειδικές μορφωτικές εκδηλώσεις

ΕΘΝΙΚΟ
ΙΔΡΥΜΑ
ΕΡΕΥΝΩΝ

Δ'
ΚΥΚΛΟΣ

7-28
Μαΐου

2019

Αμφιθέατρο Λ. Ζέρβας

| κάθε Τρίτη 19.00 |
ΕΙΣΟΔΟΣ ΕΛΕΥΘΕΡΗ

Λεωφ. Βασιλέως Κωνσταντίνου 48, Αθήνα
(στάση Μετρό Ευαγγελισμός)

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ: 210 7273516 & 210 7273700

| email: mkont@eie.gr | [facebook/EIEgr](https://www.facebook.com/EIEgr)

ΑΠΕΥΘΕΙΑΣ ΜΕΤΑΔΟΣΗ ΤΩΝ ΟΜΙΛΙΩΝ
<http://media.ekt.gr/live>

Ιδέες του Διαφωτισμού
πριν από τον Διαφωτισμό

ΕΘΝΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΕΡΕΥΝΩΝ
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΙΣΤΟΡΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ
Τομέας Βυζαντινών Ερευνών
Τομέας Νεοελληνικών Ερευνών

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΙ ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ - ΟΡΓΑΝΩΣΗ:

Ελεωνόρα Κουντούρα Γαλάκη, Διευθύντρια Ερευνών, ΙΙΕ
Δημήτρης Γ. Αποστολόπουλος, Ομότιμος Διευθυντής
Ερευνών, ΙΙΕ
Ουρανία Πολυκανδριώτη, Διευθύντρια Ερευνών, ΙΙΕ

ΧΟΡΗΓΟΣ

ALPHA BANK

ΧΟΡΗΓΟΙ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ

Τρίτη 21 Μαΐου 2019

Από τον Γεώργιο Αμοιρούτση και τον Βησσαρίωνα στον Μάρκο Μουσούρο και τον Νικόλαο Σοφιανό: Έλληνες λόγιοι στην πρώιμη νεωτερικότητα

Γιώργος Τόλιας, Διευθυντής Ερευνών, Ινστιτούτο Ιστορικών Ερευνών/ΕΙΕ

Ιωάννης Χορτασμένος και Γεώργιος Σχολάριος: παραδοσιακές θέσεις και ρηξικέλευθες τάσεις

Μιχάλης Κακούρος, Maître de conférences, HDR, École Pratique des Hautes Études

Νικηφόρος Γρηγοράς: οι καινοτόμες ιδέες ενός βυζαντινού διδασκάλου

Άννα Σκλαβενίτη, Δρ Φιλολογίας, Επιστημονική συνεργάτις ΙΙΕ/ΕΙΕ

Τρίτη 7 Μαΐου 2019

Απάντηση στο ερώτημα, τι προηγήθηκε του Διαφωτισμού

Δημήτρης Γ. Αποστολόπουλος, Ομότιμος Διευθυντής Ερευνών, Ινστιτούτο Ιστορικών Ερευνών/ΕΙΕ

Πρόταση περιοδολόγησης του Πρώιμου Νεοελληνικού Διαφωτισμού

Jacques Bouchard, Καθηγητής Νεοελληνικής Φιλολογίας, Πανεπιστήμιο του Μοντρεάλ

Από τη μεταφυσική στην επιστημονική σκέψη και μέθοδο: ιατροφιλόσοφοι από το τέλος 17ου έως τις αρχές του 18ου αιώνα

Νίκος Μαυρέλος, Αναπληρωτής Καθηγητής, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης

Τρίτη 14 Μαΐου 2019

Στην αυγή του Νεοελληνικού Διαφωτισμού: η πρόσληψη του Descartes και του Locke (α' μισό του 18ου αιώνα)

Αλεξάνδρα Σφοίνη, Κύρια Ερευνήτρια, Ινστιτούτο Ιστορικών Ερευνών/ΕΙΕ

Θεόφιλος Κορυδαλλέας: οι ιδέες των 'νεωτέρων' και η 'παλιννόστηση' της Πτολεμαϊκής Γεωγραφίας

Βασίλης Τσιότρας, Διδάσκων, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Η απήχηση των ιδεών του Διαφωτισμού στην εκκλησιαστική πολιτική του Μ. Πέτρου

Ειρήνη Κασάπη, Δρ Ρωσικής Εκκλησιαστικής Ιστορίας, Επιστημονική συνεργάτις ΙΙΕ/ΕΙΕ

ΕΞΩΦΥΛΛΟ: • Parisinus gr 1846, f.185v «Φιλοσόφου κύρ Νικηφόρου του Γρηγορά τὸ ἤρμωσμένον τοῦ ἀρμονικοῦ κανόνος τέλειον σύστημα»
• Τμήμα από την Δημιουργία του Κόσμου: Σικελία, Μονρεάλε, Μητρόπολη

ΕΞΩΦΥΛΛΟ: • Encyclopédie, ou dictionnaire raisonné des sciences..., v.1, Paris 1751 • Th. Hobbes, Leviathan, sive, De materia, forma, & potestate civitatis ecclesiasticae et civilis, Amsterdam 1670 • Άλέξανδρος Μαυροκορδάτος, Φροντισματα [περι τὰ ἤθη καὶ τὴν πολιτεία], Βιέννη 1805 • Θεόφιλος Κορυδαλλέας, Εἴσοδος Φυσικῆς ἀκρόασης..., Βενετία 1779 • Ἐτυμολογικὸν Μέγα κατὰ Ἀλφάβητον ..., (ἐπιμ.) Μάρκος Μουσοῦρος, Βενετία 1499 • Φιλοσόφου κύρ Νικηφόρου τοῦ Γρηγορά τὸ ἤρμωσμένον τοῦ ἀρμονικοῦ κανόνος τέλειον σύστημα: Paris. gr. 1846, f.185v • Θεοδώρου Μετοχίτου, Ἀστρονομικὴ Στοιχειώσις (με σημείωση του μαθητῆ του Νικηφόρου Γρηγορά): Vat. gr. 1365, f.1r.

Τρίτη 28 Μαΐου 2019

Θεόδωρος Μετοχίτης: Μια ριζική αναθεώρηση της βυζαντινής πνευματικής παράδοσης

Ιωάννης Πολέμης, Καθηγητής Βυζαντινής Φιλολογίας, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Πρώιμες ιδέες του Διαφωτισμού περί του τρόπου διακυβερνήσεως του κράτους στα χρόνια των πρώτων Παλαιολόγων

Ελεωνόρα Κουντούρα Γαλάκη, Διευθύντρια Ερευνών, Ινστιτούτο Ιστορικών Ερευνών/ΕΙΕ

Μετριοπάθεια και μετριοπαθείς ιδέες στην Παλαιολόγεια εποχή. Από τον Γεώργιο-Γρηγόριο Κύπριο στον Montesquieu

Νίκη Κουτράκου, Δρ Βυζαντινής Ιστορίας, Διπλωμάτης